

nature management]: *avtoref. dys. ... kand. ped. nauk* : 13.00.06. Luhansk. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

КОЧУБЕЙ Микола Миколайович – аспірант кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх екологів.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

KOCHUBEI Mykola Mykolayovych – PhD student Department of Pedagogy and Educational Management Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

Scientific interests: professional training of future ecologists.

Стаття надійшла до редакції 19.01.2024 р.

УДК: 378.018.8:34-051]:[378.011.3+378.09]-044.247](045)

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-213-173-177

КРАВЧУК Олена Валентинівна –

аспірант кафедри педагогіки та освітнього менеджменту

Уманського державного педагогічного університету

імені Павла Тичини

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-8229-1927>

e-mail: alena2721sasha@gmail.com

ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПОСИЛЕННЯ ІНТЕГРАЦІЇ ЗМІСТУ ТА ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Актуальність досліджуваної проблеми обумовлена суттєвою зміною соціального середовища, антисоціальними проявами, які мають складний кримінальний, соціально небезпечний характер. Сучасні прояви злочинності вимагають відповідної професійної підготовки майбутніх фахівців правоохоронних органів, здатних професійно виконувати службові обов'язки у новій системі відносин та вирішувати складні, комплексні завдання. Одним з найбільш перспективних напрямів підготовки майбутніх фахівців правоохоронних органів в закладах освіти Міністерства внутрішніх справ у зв'язку з інноваціями у змісті професійної діяльності є інтеграція психолого-педагогічних, юридичних та фахових знань.

У статті розкрито теоретичні передумови посилення інтеграції змісту та процесу підготовки майбутніх фахівців правоохоронних органів. Встановлено потребу у використанні психолого-педагогічних знань у процесі підготовки майбутніх фахівців правоохоронних органів. Розкрито, що основу інтеграції психолого-педагогічних, юридичних та фахових знань визначають загальні цільові установки, засоби, прийоми професійної діяльності, комплексний характер завдань, які вирішуються у практичній роботі. Доведено, що побудова підготовки майбутнього фахівця правоохоронних органів на основі інтеграції психолого-педагогічних, юридичних та фахових знань дозволяє розкрити логічну структуру їх компонентів, показати їх розвиток, забезпечити оволодіння курсантами функціями, діями, операціями психолого-педагогічної взаємодії у процесі вивчення юридичних та фахових дисциплін. Узагальнено, що професійна діяльність майбутнього фахівця правоохоронних органів складається з виконання функцій, що вимагають від нього складних (комплексних) міждисциплінарних знань та умінь.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розкритті змісту компонентів підготовки майбутніх фахівців правоохоронних органів.

Ключові слова: теоретичні передумови, інтеграція, зміст, процес, підготовка майбутніх фахівців, правоохоронні органи, фахові та юридичні дисципліни, психолого-педагогічні знання.

KRAVCHUK Olena Valentinovna –

PhD student Department of Pedagogy and Educational Management,

Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-8229-1927>

e-mail: alena2721sasha@gmail.com

THEORETICAL PREREQUISITES FOR STRENGTHENING THE INTEGRATION OF THE CONTENT AND THE TRAINING PROCESS OF FUTURE LAW ENFORCEMENT BODIES SPECIALISTS

The article reveals the theoretical prerequisites for strengthening the integration of the content and the process of training future law enforcement officers. It has been established that the law enforcement activity of future law enforcement officers is a complex and multifaceted mechanism that is carried out on the basis of the law, in appropriate forms and on democratic principles and is designed to ensure legality and law and order, protect the rights and interests of citizens, labor groups, society and the state, warn and stop offenses, apply state coercion or social influence to persons who violated law and order. Its basis is revealed - ensuring legality, protection of human rights and freedoms. The necessity of using integrative processes in the training of future specialists of law enforcement agencies has been established. The signs and specific features of the integration of professional knowledge are disclosed. The need for the use of psychological and pedagogical knowledge in the process of training future specialists of law enforcement agencies has been established. It was established that the basis of the integration of psychological-pedagogical, legal and professional knowledge is determined by the general target settings, means, methods of professional activity, the complex nature of tasks that are solved in practical work. It has been proven that the construction of the training of the future specialist of law enforcement agencies based on the integration of psychological-pedagogical, legal and professional knowledge allows to reveal the logical structure of their components, to show their development, to ensure that cadets master the functions, actions, and operations of psychological-pedagogical interaction in the process of studying legal and professional disciplines. It is summarized that the professional activity of the future specialist of law enforcement agencies consists of performing functions that require him to have complex interdisciplinary

knowledge and skills. Complex knowledge and skills do not mean a simple set, since most complex skills are integrated interdisciplinary skills that require knowledge of various educational disciplines, which cannot be formed in the process of separate study of individual courses.

Key words: *theoretical prerequisites, integration, content, process, training of future specialists, law enforcement agencies, professional and legal disciplines, psychological and pedagogical knowledge.*

Постановка і обґрунтування актуальності проблеми. Актуальність досліджуваної проблеми обумовлена суттєвою зміною соціального середовища, антисоціальними проявами, які мають складний кримінальний, соціально небезпечний характер. Сучасні прояви злочинності вимагають відповідної професійної підготовки майбутніх фахівців правоохоронних органів, здатних професійно виконувати службові обов'язки у новій системі відносин та вирішувати складні, комплексні завдання.

Одним з найбільш перспективних напрямів підготовки майбутніх фахівців правоохоронних органів в закладах освіти Міністерства внутрішніх справ у зв'язку з інноваціями у змісті професійної діяльності є інтеграція психолого-педагогічних, юридичних та фахових знань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання інтеграції міждисциплінарних знань отримали досить широке висвітлення у низці наукових та навчально-методичних праць. У педагогічній літературі є роботи, що розкривають проблему інтеграції наук та наукових знань. Так, П. Вілсон [1], О. Хитра [8] розкривають питання підготовки поліцейських до взаємодії з громадою, І. Волошина [2] досліджує особливості проведення тренінгу з медіа-комунікації із застосування інтерактивних технологій, О. Головіна [3] розкриває досвід використання мультимедійних презентацій у викладанні логіки під час підготовки майбутніх правоохоронців. У психологічних дослідженнях поєднується зміст психологічних аспектів з фаховою підготовкою майбутніх фахівців правоохоронних органів (Л. Казміренко [4]). О. Степанюк [6], Н. Тверезовська [7] вивчають питання інтеграції соціологічних, педагогічних та фахових знань.

Аналіз робіт, присвячених проблемам підготовки майбутніх фахівців правоохоронних органів показує, що питання інтегративного підходу у навчанні курсантів, у тому числі питання інтеграції психолого-педагогічних, юридичних та фахових знань недостатньо досліджені.

Проведений аналіз вищезазначених праць науковців показав, що міжпредметні зв'язки підготовки майбутніх фахівців правоохоронних органів в закладах освіти Міністерства внутрішніх справ переважно орієнтовані на часткові цілі, які недостатньо пов'язані з іншими знаннями та орієнтовані на кінцеву мету підготовки майбутнього фахівця. Прогалини у їх підготовці виявлялися та заповнювалися з початком професійної діяльності безпосередньо у підрозділах та службах, до яких розподілялися випускники.

У проведеному нами дослідженні одним із напрямів підвищення якості підготовки курсантів виступає інтеграція психолого-педагогічних, юридичних і фахових знань, розробка та реалізація комплексних міждисциплінарних завдань.

Мета. Вважаємо за доцільне особливу увагу приділити теоретичним передумовам посилення інтеграції змісту та процесу підготовки майбутніх фахівців правоохоронних органів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Професійна діяльність майбутніх фахівців правоохоронних органів є складним і багатограним механізмом, що здійснюється на основі закону, у відповідних формах і на демократичних принципах, покликана забезпечувати законність і правопорядок, захист прав та інтересів громадян, трудових колективів, суспільства і держави, попереджати та припиняти правопорушення, застосовувати державний примус чи суспільний вплив до осіб, які порушили законність та правопорядок [5, с. 184].

Основу її становить певний вид соціально значимої діяльності – забезпечення законності, захист права і свободи людини.

Будь-яка діяльність, зокрема і правоохоронна, виникає, удосконалюється разом із розвитком соціальних відносин, постійно змінюється і спрямована на задоволення потреб людей у встановленні та підтримці правопорядку.

Виходячи з того, наскільки об'ємні та соціально значущі завдання вирішує майбутній фахівець правоохоронних органів, мета діяльності може бути приватною або загальною. У результаті діяльності людина здійснює певні зміни у предметі діяльності та в соціальному світі, і одночасно з цим, не менш значних змін зазнає вона сама.

Відтак, професійну діяльність майбутніх фахівців правоохоронних органів необхідно розглядати як складну динамічну, багаторівневу та ієрархічну структуру, яка потребує психолого-педагогічних знань.

Педагогічний рівень інтеграції, що ґрунтується на психофізичних механізмах, проявляється у процесі формування наукових знань та їх систем у навчальному пізнанні. В цьому випадку встановлюються зв'язки та залежності між фактами, що виступають основою відділення істотних від несуттєвих, випадкових ознак, проникнення в сутність предметів, що вивчаються, процесів виходу на узагальнення знань і перенесення їх у нові нестандартні навчальні ситуації та у сферу професійної діяльності [9, с. 124].

Одним із основних завдань інтеграції є формування цілісного уявлення про професійну діяльність майбутніх фахівців правоохоронних органів, динаміку і характер перетворень, що відбуваються в суспільстві, чинники та умови, що впливають на розвиток означеної сфери, ролі, місце та функції їх діяльності в сучасних умовах, формування системи понять, умінь, необхідних для вирішення професійних завдань [8, с. 14].

Інтеграція знань різних навчальних дисциплін здійснюється не фронтально, а локально окремими

аспектами (модулі, розділи, теми). Поняття та категорії, що належать інтегрованій навчальній дисципліні, зберігають свої первісні сутнісні характеристики, що склалися у базовій науковій дисципліні.

На основі сказаного, можна виділити основні ознаки аналізованої вище інтеграції.

Інтеграція будується як взаємодія різних, раніше роз'єднаних видів діяльності, їх функцій, елементів, що уможливило зародження якісно нових станів та розширює сферу діяльності фахівця.

Інтеграція пов'язана з якісними та кількісними перетвореннями взаємодіючих знань, їх синтезом, в результаті якого з'являються принципово нові кількісні поєднання знань, умінь та навичок, необхідних у професійній діяльності. В результаті інтеграції відбувається зміна окремих елементів, включення їх у дедалі більше зв'язків, що призводить до перетворень у структурі і появи нових функцій у елементів, що вступають у зв'язок, виникненню нової цілісності.

Проведення інтеграції передбачає визначення єдиної основи для поєднання різноманітних елементів знань, вибір та обґрунтування критеріїв єдності різних множин.

Система вищої освіти МВС висуває підвищені вимоги до підготовки майбутнього фахівця до професійної діяльності. Крім глибоких знань з юридичних і фахових дисциплін він повинен мати знання з педагогіки та психології, оскільки основна сфера його діяльності – соціальне середовище (П. Вілсон [1]. Л. Казміренко [4]). У зв'язку з цим досить важливим є визначення ефективних засобів організації процесу навчання у ЗВО на основі закономірностей, що характеризують сучасний рівень розвитку суспільства та систему правоохоронних органів, а також процес формування професійної компетентності, логіка якої може бути розкрита відповідно до методичних вимог системного підходу до професійно-спрямованої психолого-педагогічної підготовки курсанта.

Основа інтеграції психолого-педагогічних, юридичних та фахових знань визначається загальними цільовими установками, засобами, прийомами професійної діяльності, комплексним характером завдань, які вирішуються у практичній роботі.

Інтегративний процес, що має відповідну структуру, має властивість диференціації. У ньому виділяються відносно відокремлені та одночасно структурно пов'язані між собою галузі знань, узагальнені способи дій.

Інтеграція психолого-педагогічних, юридичних та фахових знань має професійну спрямованість та відносну самостійність. На вибір логіко-змістової основи інтегративного процесу впливають цілі, поставлені для підготовки фахівців до професійної діяльності в МВС.

Такий синтез виконує роль методологічного орієнтиру при виборі методів вирішення комплексних професійно спрямованих психолого-педагогічних та фахових завдань, надає можливість використовувати їх у взаємозв'язку.

Розглянутий підхід до професійно спрямованої підготовки курсантів та її міждисциплінарна інтеграція передбачає, перш за все, створення орієнтовної основи для освоєння видів та способів професійної діяльності. Цю функцію у нашому дослідженні виконують різні навчальні дисципліни (загальнонаукові, юридичні, фахові) у взаємозв'язку з психолого-педагогічними знаннями.

У курсі «Соціологія» найбільша увага приділяється системному підходу до аналізу соціальних явищ; оволодінню основними методиками вивчення особистості, груп та колективів; вдосконаленню навичок професійного спілкування; розвитку професійно-значимих якостей особистості; виробленню навичок психорегуляції, навичок спілкування, встановленню психологічного контакту з правопорушниками та громадянами, що дозволяє курсанту впевнено орієнтуватися у різноманітті професійних ситуацій.

Курс органічно пов'язаний із культурологічною та етичною підготовкою курсанта, спрямованою на підвищення рівня та розширення його загальної культури; юридичною підготовкою та створює умови для оволодіння технологією психолого-педагогічної діяльності. Зміст дисципліни пов'язаний з курсами кримінології, оперативно-розшукової діяльності, тактико-спеціальної підготовки, адміністративно-юрисдикційної діяльності поліції тощо.

Комплекс знань, отриманих у процесі вивчення цих дисциплін, дозволяє курсанту знати вищі моральні цінності, основні моральні категорії та принципи, пояснювати моральні засади права та правоохоронної діяльності, основні джерела морального та службового обов'язку, вимоги службового етикету та загальної культури поведінки.

Зміст психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців правоохоронних органів є системою, що інтегрує на різних етапах підготовки різні компоненти навчання (мету, методи, засоби навчання тощо). В результаті інтеграції з'являються взаємозв'язки, уявлення, поняття, методи та прийоми таких форм мислення та дій, як вибір, прийняття рішення, оцінка, норма. Цей підхід характерний для професійної діяльності майбутніх фахівців правоохоронних органів, у процесі якої доводиться виділяти, узагальнювати, аналізувати правила та прийоми правоохоронної діяльності.

Як прийоми інтегративного процесу доцільно використовувати різні види узагальнень, конкретизації, прогнозування, застосовуючи порівняльний аналіз різних соціальних явищ і процесів, використовувати загальний підхід до аналізу різних об'єктів, поєднувати причинно-наслідкові зв'язки явищ та фактів з опорою на знання з інших навчальних дисциплін.

Аналіз змісту дисциплін ОП «Правоохоронна діяльність» показує, що взаємопов'язаними поняттями, включеними до їх змісту, є такі категоріальні поняття як «метод», «засіб», «процес», «принцип», «мета», «поведінка», «особистість» тощо, а також конструктивні вміння. У зв'язку з цим, доцільно дидактичну підготовку курсантів будувати на системному орієнтуванні у

предметі вивчення, поглибленні загальних теоретичних знань, а процес навчання здійснювати проблемно з використанням взаємопов'язаних понять, керуючись правилами реалізації принципу міжпредметних зв'язків.

Як загальнотеоретичну основу для визначення змісту занять, що мають міжпредметну інтеграцію, обираються: теорія та практика діяльності; багатопредметність підготовки майбутніх фахівців правоохоронних органів; вимоги кваліфікаційної характеристики до них.

Державні вимоги до мінімуму змісту та рівня професійної підготовки майбутніх фахівців за спеціальністю 262 Правоохоронна діяльність припускають, що вони повинні вміти науково та творчо аналізувати соціальні явища, брати активну участь у реалізації завдань в умовах формування правової держави, реформи економічної та політичної систем, демократизації суспільного життя та впровадження нових методів управління, поєднувати високу моральність та естетичну культуру, бути вихованим на основі загальнолюдських духовних цінностей, патріотизму та гуманізму, чесно та сумлінно виконувати службовий обов'язок. Вони повинні мати навички професійного спілкування з різними групами населення, мати чіткі переконання при впровадженні в життя принципів соціальної справедливості, дбайливого ставлення до честі та гідності громадян; розуміти сутність та соціальну значимість майбутньої професії, основні проблеми дисциплін, що визначають конкретну сферу їх діяльності [5].

Означені вище знання та вміння формуються у процесі виконання курсантами на заняттях різнорівневих завдань та вирішення комплексних міждисциплінарних завдань. Доцільно підготовку курсантів до професійної діяльності будувати на системній орієнтації у напрямках, що забезпечують поглиблення загальних теоретичних знань, процес навчання здійснювати проблемно з урахуванням реалізації правил та принципів міжпредметних зв'язків [1].

Зв'язок психолого-педагогічних знань з курсом «Адміністративно-юрисдикційної діяльності поліції» орієнтує курсанта у закономірностях спілкування та взаємодії фахівців МВС, виробленні навичок в аналізі соціальної інформації, комунікації та прийнятті управлінських рішень, теорії та методах попередження та вирішення конфліктних ситуацій у професійній діяльності.

У процесі вивчення дисципліни «Вогнева підготовка» поряд з розвитком умінь і навичок щодо вдосконалення психофізичних здібностей і якостей курсант практично опановує найпростіші прийоми саморегуляції, управління емоційним станом, способи розвитку внутрішнього опору при виникненні небезпеки, тривожності, страху, вироблення адекватного ставлення.

При вивченні курсу «Оперативно-розшукова діяльність» психолого-педагогічні знання та вміння використовуються при розгляді таких питань, як встановлення довірчих відносин з громадянами, тактики підбору кандидатів до конфіденційної співпраці, під час розвідувального опитування,

вибору методів та форм керівництва агентурою, навчання підлеглих оперативної роботи тощо.

Найбільш тісний взаємозв'язок психології (особливо судової психології) існує з одним із розділів криміналістики – криміналістичною тактикою. Дані судової психології використовуються криміналістикою в першу чергу при розробці тактико-криміналістичних прийомів та рекомендацій, особливо при розробці тактичних прийомів на психологічній основі: «психологічні пастки», «наслідкові хитрощі». Вони становлять один із суттєвих елементів наукових засад низки криміналістичних теорій (вчення про криміналістичну версію, вчення про навички тощо) і тактики окремих слідчих дій, що розробляється на їх основі.

У програмі курсу «Криміналістика» розглядаються психологічні особливості проведення окремої слідчої дії. Психологія також пов'язана з криміналістичною методикою і навіть із криміналістичною технікою. Криміналістика не тільки використовує психологічні знання, а й є своєрідним орієнтиром, що дозволяє визначити напрями актуальних психологічних досліджень, застосовувати їх до практики боротьби зі злочинністю.

При вивченні курсу «Тактико-спеціальна підготовка» курсант перебуває у стані підвищеної емоційної напруги, часто в соціальному середовищі, налаштованому протиправно та агресивно по відношенню до представників МВС, у якому його життя наражається на реальну небезпеку.

Взаємозв'язок психології та педагогіки з тактико-спеціальною підготовкою обумовлений необхідністю застосування фахівцем психолого-педагогічних знань та умінь при вирішенні таких завдань: організації та ведення спеціальних операцій; припинення масових заворушень; розшуку та затримання озброєних злочинців та інших, пов'язаних із надзвичайними обставинами, встановлення психологічного контакту з правопорушниками та громадянами під час виконання спеціальних операцій чи надзвичайних обставин.

Інтеграція психолого-педагогічних, юридичних та фахових галузей знань дозволяє пов'язати викладання відповідних дисциплін з логікою професійної діяльності та психолого-педагогічними аспектами підготовки майбутнього фахівця правоохоронних органів.

Така побудова змісту підготовки майбутнього фахівця правоохоронних органів дозволяє викласти загальні концепції вивчення психолого-педагогічних, юридичних та фахових дисциплін у ЗВО, розкрити логічну структуру компонентів професійно-спрямованих психолого-педагогічних знань, показати їх розвиток, забезпечити оволодіння курсантами функціями, діями, операціями психолого-педагогічної взаємодії юридичних та фахових дисциплін з використанням психолого-педагогічних знань.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Отже, професійна діяльність майбутнього фахівця правоохоронних органів

складається з виконання функцій, що вимагають від нього складних (комплексних) міждисциплінарних знань та умінь. Складне (комплексне) знання та вміння не означає просту сукупність, оскільки більшість складних умінь – це інтегровані міжпредметні вміння, що вимагають знань різних навчальних дисциплін, які неможливо сформулювати в процесі відокремленого вивчення окремих курсів. Встановлено потребу у використанні психолого-педагогічних знань у процесі підготовки майбутніх фахівців правоохоронних органів. Розкрито, що основу інтеграції психолого-педагогічних, юридичних та фахових знань визначають загальні цільові установки, засоби, прийоми професійної діяльності, комплексний характер завдань, які вирішуються у практичній роботі.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розкритті змісту компонентів підготовки майбутніх фахівців правоохоронних органів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Вілсон П. Практичний посібник для поліцейських, що взаємодіють з громадою. Харків : EUAM, 2020. 48 с.
2. Волошина І. Я. Особливості проведення тренінгу з медіа-комунікації із застосування інтерактивних технологій. *Освітньо-наукове забезпечення діяльності правоохоронних органів і військових формувань України* : тези VIII Всеукр. наук.-практ. конфер. (Хмельницький, 10 грудня 2015 року). Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2015. С. 245.
3. Головіна О. В. Досвід використання мультимедійних презентацій у викладанні логіки під час підготовки майбутніх правоохоронців. *Освітньо-наукове забезпечення діяльності правоохоронних органів і військових формувань України* : тези VIII Всеукр. наук.-практ. конфер. (Хмельницький, 10 грудня 2015 року). Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2015. С. 250.
4. Казміренко Л. Психологія слідчої діяльності : [навч. посіб.]. Київ : Правова єдність, 2009. 199 с.
5. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Лозинський Ю. Р. Правове регулювання правоохоронної діяльності: навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 323 с.
6. Степанюк О., Мельниченко О. Методичний посібник для фахівців, які впроваджують типову програму для кривдників : теоретична частина. Київ, 2020. 316 с.
7. Тверезовська Н. Т., Вікторова Л. В. Організація і проведення навчальної соціально-педагогічної практики студентів : навч. посіб. Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 302 с.
8. Хитра О. Л. Кейс заняття на тему «Взаємодія дільничного офіцера поліції з громадськими формуваннями та підрозділами Національної поліції. Підвищення кваліфікації поліцейських – дільничних офіцерів поліції». Львів, 2021. 26 с.
9. Чернова О. Є. Комунікативна компетентність працівника ОВС та проблема її формування. *Соціально-психологічне забезпечення правоохоронної діяльності : теоретичні та прикладні аспекти* : матер. II наук.-практ. конф. (Харків, 19 берез. 2010 р.) Харків : ХНУВС, 2010. С. 122–128.

REFERENCES

1. Wilson, P. (2020). *Praktychnyi posibnyk dlia politseyskykh, shcho vzaïemodiut z hromadoiu*. [A practical guide for police officers interacting with the community]. Kharkiv : EUAM. 48 s. [in Ukrainian]

2. Voloshyna, I. Ya. (2015). *Osoblyvosti provedennia treninhu z media-komunikatsii iz zastosuvannia interaktyvnykh tekhnolohii*. [Peculiarities of media communication training using interactive technologies]. *Osvitno-naukove zabezpechennia diïalnosti pravookhoronnykh orhaniv i viiskovykh formuvan Ukrainy* : tezy VIII Vseukr. nauk.-prakt. konfer. (Khmelnyskyi, 10 hrudnia 2015 roku). Khmelnyskyi : Vydavnytstvo NADPSU, 245 s. [in Ukrainian]

3. Holovina, O. V. (2015). *Dosvid vykorystannia multymediïnykh prezentatsii u vykladanni lohiky pid chas pidhotovky maibutnykh pravookhorontsiv* [Experience of using multimedia presentations in teaching logic during the training of future law enforcement officers]. *Osvitno-naukove zabezpechennia diïalnosti pravookhoronnykh orhaniv i viiskovykh formuvan Ukrainy* : tezy VIII Vseukr. nauk.-prakt. konfer. (Khmelnyskyi, 10 hrudnia 2015 roku). Khmelnyskyi : Vydavnytstvo NADPSU, 250 s. [in Ukrainian]

4. Kazmirenko, L. (2009). *Psykhologhiia slidchoi diïalnosti* [Psychology of investigative activity]: [navch. posib.] Kyiv : Pravova yednist. 199 s. [in Ukrainian]

5. Kovaliv, M. V., Yesimov, S. S., Lozynskyi, Yu. R. (2018). *Pravove rehuliuвання pravookhoronnoi diïalnosti* [Legal regulation of law enforcement activities]: navch. posibn. Lviv: LvDUVS. 323 s. [in Ukrainian]

6. Stepaniuk, O., Melnychenko, O. (2020). *Metodychnyi posibnyk dlia fakhivtsiv, yaki vprovadzhuïut typovu prohramu dlia kryvdnykiv: teoretychna chastyna*. [A methodological guide for specialists who implement a typical program for offenders: the theoretical part]. Kyiv. 316 s. [in Ukrainian]

7. Tverezovska, N. T., Viktorova, L. V. (2017). *Orhanizatsiïa i provedennia navchalnoi sotsialno-pedahohichnoi praktyky studentiv* [Organization and conduct of educational social-pedagogical practice of students]: nach. posib. Kyiv : TsP «KOMPRYNТ». 302 s. [in Ukrainian]

8. Khytra, O. L. (2021). *Keis zaniattia na temu «Vzaïemodiïa dilnychnoho ofitsera politzii z hromadskymy formuvanniamy ta pidrozdilamy Natsionalnoi politzii*. [Case study on the topic "Interaction of the precinct police officer with public formations and units of the National Police.]. *Pidvyshchennia kvalifikatsii politseyskykh – dilnychni ofitseri politzii*. Lviv. 26 s. [in Ukrainian]

9. Chernova, O. Ye. (2010). *Komunikatyvna kompetentnist pratsivnyka OVS ta problema yii formuvannia*. [Communicative competence of the employee of the OVS and the problem of its formation]. *Sotsialno-psykhologichne zabezpechennia pravookhoronnoi diïalnosti: teoretychni ta prykladni aspekty* : mater. II nauk.-prakt. konf. (Kharkiv, 19 berez. 2010 r.) Kharkiv : KhNUVS,. С. 122–128. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

КРАВЧУК Олена Валентинівна – аспірант кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх фахівців правоохоронних органів.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

KRAVCHUK Olena Valentinovna – PhD student Department of Pedagogy and Educational Management, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

Scientific interests: professional training of future specialists law enforcement agencies.

Стаття надійшла до редакції 16.01.2024 р.